

Høringsuttalelse saksnummer 202007755

Nedlegging av Bjørumdammen

Bærum Elveforum, organisasjonsnummer 916 390 041, ønsker å komme med denne uttalelsen i forbindelse med søknaden fra Statens Vegvesen (SVV) om å nedlegge Bjørumdammen i Isielva i Bærum.

Bjørumdammen – et betydelig kulturminne

Cowi har på vegne av SVV utarbeidet søknaden om nedlegging av dam 7152 Bjørumdammen (klasse 1). I søknaden står det at det samlet vurderes at kulturmiljøet ved Bjørum sag (ruin av bygg og dam med tilhørende anlegg) har middels kulturhistorisk verdi.

Dette er bare en del av kulturhistorien. Bjørumdammen ble bygget for 150 år siden for at man skulle få en dam der man kunne mellomlagre tømmeret før det ble saget på Bjørum sag. I Kjaglidalen var det en betydelig skogsdrift. Bosetterne i Kjaglidalen livnærte seg i betydelig grad på skogsdrift. Grunneierne fikk en stor del av inntekten sin fra trelastvirksomheten, der Bjørum sag var navet i omsetningen.

Tømmeret ble fløtet i Isielva. For å få det til måtte man bygge demninger i Aurvann og Holmevann/Niskinnvann. Sjøprosenten i vassdraget er meget lav. Koordinert tapping av fløtningsvann fra disse to vannene var en forutsetning for at man skulle få tilstrekkelig vann i Isielva.

Cowi skriver at "Bjørumdammen har per i dag verdi som kulturminne, slik som beskrevet i kapittel 3.9. Ellers har dammen etter det vi kjenner til ikke verdi eller blir brukt til noe som er samfunnsmessig nyttig. Det gjelder både bruken av vannet i dammen i seg selv, og f.eks. bruk av islagt areal i dammen på vinterstid.»

Bjørumdammen hadde fra demningen ble bygget og frem til nedleggelsen av Bjørum sag, en periode på over 100 år, stor samfunnsnytte. Når SVV sørger for at demningen og dammen blir restaurert vil dette være til nytte for Bærumssamfunnet generelt og beboerne langs Isidalen spesielt.

Samfunnsnyttien er betydelig. Bjørumdammen representerer et betydelig kulturminne, og har stor kulturhistorisk verdi. Bjørumdammen forteller historien om bosetting, hogst og tømmerfløting i Kjaglidalen.

SVVs ansvar

Som eier av et betydelig kulturminne må SVV må være sitt ansvar bevisst. Bjørumdammen må settes forsvarlig i stand. Dammen må tømmes for drivved og sedimenter. Dammen kan egne seg som en badeplass, og det må legges til rette for et rolig friluftsliv. Det må settes opp informasjon om tømmervirksomheten og bosettingene i Kjaglidalen og om virksomheten rundt Bjørum sag.

Det medfører et ansvar å være eier av et kulturobjekt som Bjørumdammen. Dette ansvaret må SVV være seg bevisst. Som en betydelig samfunnsaktør er det SVVs plikt å restaurere demningen og dammen, og legge forholdene til rette for friluftsliv, opplevelser og informasjon om Bærumshistorien.

Naturmangfoldet

Cowi har et kapittel om naturtyper, som vesentlig tar for seg planter. Det er gjort en observasjon av et fossekall-par. En god registrering av naturtyper krever observasjoner over en periode på minst ett år.

Vi savner observasjoner og beskrivelser av flere typer fugl som vi vet finnes i Kjaglidalen, samt vilt som bruker dalen som oppholds- og vandringsområde. Vi savner beskrivelse av vannlevende dyr og planter som lever i Bjørumdammen. Spesielt savner vi omtale av sommerfuglarter, som den svært sjeldne sommerfuglen trollbærmåler.

Vi vil tro at en grundigere og mer omfattende registrering av naturmangfoldet i og rundt Bjørumdammen vil føre til at man finner flere rødlistede arter i området.

Hva med oppgang av anadrom fisk?

Et viktig argument for nedlegging av dammen er at dette gir oppgangsmuligheter for laks og sjørret. SVV har god kompetanse på etablering av fisketrapper, med fisketrappen i Dælibekken som et godt eksempel. Det er enkelt å bygge en fisketrapp i tilknytning til rehabiliteringen av Bjørumdemningen.

Vennlig hilsen

Synnøve Hench

Per Håkon Nervold

Bo Wingård

Styremedlem

Styremedlem

Styreleder

Kopi til Skui Vel, Bærum kommune, Viken Fylkeskommune, Asker og Bærum Historielag